

ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณี

เหตุการณ์ทางการเมืองในเดือน พฤษภาคม 2535



ร้อยตำรวจเอก สุคุณ พรหมยาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-558-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11-7126368 018972

POLITICAL CONFLICT AND VIOLENCE : A CASE STUDY OF

MAY 1992 EVENT



POL.CAPT. SUKUN PHOMMARYON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Arts  
Department of Government  
Graduate School  
Chulalongkorn University


1993

ISBN 974-582-558-1


หัวข้อวิทยานิพนธ์      ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณี  
                                 เหตุการณ์ทางการเมืองในเดือน พฤษภาคม 2535  
โดย                              ร้อยตำรวจเอก สุคุณ พรหมายน  
ภาควิชา                         การปกครอง  
อาจารย์ที่ปรึกษา          รองศาสตราจารย์ วิทยา สุจริตนารักษ์

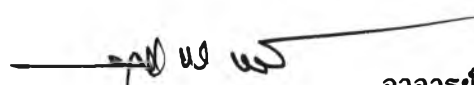


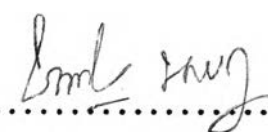
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน  
หนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
( ศาสตราจารย์ ถาวร วัชรากัญ )

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
.....ประธานกรรมการ  
( ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ )

  
.....อาจารย์ที่ปรึกษา  
( รองศาสตราจารย์ วิทยา สุจริตนารักษ์ )

  
.....กรรมการ  
( รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์ทองคำ )

## C331921 : MAJOR GOVERNMENT  
KEY WORD: CONFLICT/VIOLENCE

SUKUN PHOMMARYON, POL. CAPT.: POLITICAL CONFLICT AND VIOLENCE : A CASE  
STUDY OF MAY 1992 EVENT. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. WITHAYA SUCHARIT  
HANARUGSE, Ph.D. 186 pp. ISBN 974-582-558-1

The study of political conflict and violence : a case study of May 1992 event, is the documentary research with the aim to analyse the original situations that lead to the political conflict and violence in May, 1992 as well as the important character of the political conflict and violence that cause chaos in May, 1992. Furthermore, study analyses the failure under the ruling of the 19<sup>th</sup> prime minister of Thailand, General Suchinda Kraprayoon.

From the study it is found that the cause of political conflict and violence in May, 1992 is that attempt to establish monocratic system among the powerful officer and the some political parties. The coup d'etat on February, 23 1991 leads to the deterioration of economic, social and political conditions. The National Peace Keeping Council tries to maintain their power. After the national election on March, 22 1992, there is the crisis of political leader and General Suchinda Kraprayoon occupies the position of prime minister despite people's resistance. The middle-class people have the important role in fighting. The important leaders who are on fasting protest are Flight LT. Chalard Worachat and Major General Chamlong Srimong. These leaders could attract the mass to the political demands.

General Suchinda Kraprayoon orders the army to crush the people violently and this makes many people died and lost. General Suchinda Kraprayoon retires himself from the position of prime minister. This event helps promote political participation and awareness among people.



ภาควิชา.....การปกครอง.....

สาขาวิชา.....การปกครอง.....

ปีการศึกษา..... 2535.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ✓ No

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุคุณ พรหมายน, ร.ต.อ. : ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณี เหตุการณ์ทางการเมืองในเดือน พฤษภาคม 2535 ( POLITICAL CONFLICT AND VIOLENCE : A CASE STUDY OF MAY 1992 EVENT ) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิทยา สุจรित्रนารักษ์ . 186 หน้า. ISBN 974-582-558-1

การศึกษาเรื่องความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณี เหตุการณ์ทางการเมืองในเดือน พฤษภาคม 2535 เป็นการศึกษาวิจัยแบบเอกสาร (documentary research) มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาสถานการณ์ที่นำไปสู่ความรุนแรง ความขัดแย้งทางการเมือง ในเหตุการณ์เดือน พฤษภาคม 2535 นอกจากนั้นยังศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความล้มเหลวในการปกครองภายใต้รัฐบาล พลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีคนที่ 19 ของประเทศไทย

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สาเหตุความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองในเหตุการณ์ทางการเมืองในเดือน พฤษภาคม 2535 นั้นมาจากความพยายามในการสถาปนาระบบเผด็จการระหว่าง นายทหารผู้มีอำนาจกับพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง การทำรัฐประหารในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2535 ได้นำไปสู่ความตกต่ำทั้งสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองและการที่ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ พยายามทำทุกวิถีทางเพื่อสืบทอดอำนาจของกลุ่ม โดยภายหลังการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2535 ได้เกิดเหตุการณ์วิกฤตการณ์ผู้นำทางการเมืองและพลเอก สุจินดา คราประยูร ได้รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีท่ามกลางการคัดค้านจากประชาชน โดยเฉพาะชนชั้นกลางได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการต่อสู้เรียกร้อง โดยบทบาทผู้นำที่สำคัญในการต่อสู้คือการอดอาหารประท้วงของ เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร และการประท้วงของพลตรี จำลอง ศรีเมือง ที่สามารถดึงพลังมวลชนเข้าต่อสู้เรียกร้องทางการเมือง

พลเอก สุจินดา คราประยูร ได้สั่งทหารปราบปรามประชาชนอย่างรุนแรง ทำให้ประชาชนได้รับบาดเจ็บและมีผู้เสียชีวิตและสูญหาย เป็นจำนวนมาก พลเอก สุจินดา คราประยูร ไม่สามารถที่จะดำรงสถานภาพการเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไปได้ จึงได้ลาออกจากการเป็นนายกรัฐมนตรี โดยเหตุการณ์ครั้งนี้มีส่วนเสริมสร้างการตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในหมู่ประชาชน.



ภาควิชา ..... การปกครอง .....  
สาขาวิชา ..... การปกครอง .....  
ปีการศึกษา ..... 2535 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความเมตตาของท่านอาจารย์  
ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตรนารักษ์ ที่ให้คำชี้แนะและช่วยเหลืออย่าง  
เต็มที่มาโดยตลอด รวมทั้งท่านอาจารย์ที่ร่วมเป็นคณะกรรมการสอบ อันประกอบด้วย  
ศาสตราจารย์ จรูญ สุภาพ ประธานกรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์ ประหยัด หงษ์  
ทองคำ ซึ่งได้ท้วงติงและชี้ประเด็นข้อบกพร่อง ตลอดจนแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข  
อย่างไรก็ตามต้องกราบขอบพระคุณบรรดาคณาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการสร้างกรอบแนว  
ความคิดในทางรัฐศาสตร์และการวิจัยให้กับผู้วิจัย

นอกจากท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะนำมาเสนอมิได้ ถ้า  
ไม่ได้รับความร่วมมือจากทุกท่านที่มีได้เอ่ยนามแต่มีส่วนสำคัญอย่างมากในการผลักดัน และ  
ให้กำลังใจเป็นอย่างดีในการทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ข้อบกพร่องอัน  
เกิดจากงานวิจัยครั้งแรก ผู้วิจัยขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ



หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	14
สมมติฐานของการวิจัย.....	14
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
บทที่ 2 แนวความคิดทางทฤษฎี.....	19
แนวความคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง.....	19
ความหมายของความขัดแย้ง.....	19
สาเหตุความขัดแย้ง.....	21
ความรุนแรงทางการเมือง.....	33
ความหมายของความรุนแรงทางการเมือง.....	33
ลักษณะสำคัญของความรุนแรงทางการเมือง.....	34
สาเหตุของความรุนแรงทางการเมืองและการถูกสื่อรอนานเชิง เปรียบเทียบ.....	40
แบบแผนของการถูกสื่อรอนานเชิงเปรียบเทียบ.....	44

	การถูกลิดรอนในสิ่งที่พึงปรารถนา.....	50
	การถูกลิดรอนที่เพิ่มสูงขึ้น.....	53
บทที่ 3	สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่นำไปสู่การรัฐประหารเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534	
	การเมืองการปกครองในสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ.....	56
	จุดอ่อนการบริหารงานของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ.....	60
	การทำทายอนาจรระหว่างนักการเมืองและทหาร.....	67
	สถานการณ์ภายหลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบ เรียบร้อยแห่งชาติ.....	75
	การจัดตั้งรัฐบาลพลเรือนนายอานันท์ ปันยารชุน.....	78
	ความพยายามในการสถาปนาระบบเผด็จการโดยทบตันอยู่ในรัฐธรรมนูญ.	81
บทที่ 4	ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง.....	91
	การสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ระหว่าง นายทหารผู้มีอำนาจกับพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง.....	92
	เหตุการณ์เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก สุจินดาฯ.....	98
	การคัดค้านจากพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้าม.....	107
	การประท้วงของ เรืออากาศตรี จลาต วรรณิตร.....	112
	การประท้วงของ พลตรี จำลอง ศรีเมือง.....	114
	แนวทางแก้ปัญหารัฐกับการชุมนุมประท้วง.....	119
บทที่ 5	พลังการตื่นตัวของประชาชน.....	131
บทที่ 6	บทสรุปและเสนอแนะ.....	145
	บรรณานุกรม.....	163
	ภาคผนวก.....	171
	ประวัติผู้เขียน.....	186